

OTDK absztraktok

Apró Zoltán, ETSZK II. évf.

SZTE ETSZK, Egészségmagatartás és - fejlesztés Szakcsoport

Szülők fogászati félelmének hatása a gyermek fogászati félelmére, valamint a gyermek félelmének hatása saját szájápolási szokásaira

Bevezetés:

A fogászati félelem gyakran fordul elő gyermekek és felnőttek körében egyaránt, melyek megnehezítik a fogászati beavatkozások menetét és fájdalmassá teszik azt. Ennek következtében a beavatkozások elhanyagolódnak, mely jelentősen elősegíti az egyes fogbetegségek kialakulását. A kutatás célja felmérni, hogy a szülők fogászati félelme hatással van-e a gyermekek fogászati félelmére, illetve hogy a gyermek saját félelme befolyásolja-e a szájápolási szokásait, valamint a fogorvos látogatásának gyakoriságát.

Módszerek:

Az adatfelvétel 2015. szeptember-október hónapokban történt két saját szerkesztésű kérdőívvel három vajdasági község általános iskoláiban 8-10 éves gyermekek és szüleik körében (N=79). A kérdőív tartalmazta a szülői (DFS) és a gyermek (DFSS-DS) fogászati félelem skálákat is. Az adatelemzés SPSS 22.0 program segítségével történt, független kétmintás T-, és χ^2 -próba, Variancia (ANOVA) és korreláció analízis, Mann-Whitney-teszt alkalmazásával ($p < 0,05$).

Eredmények:

A gyermekek 21%-a tartozik a magas fogászati félelem csoportba. A lányok fogászati félelme szignifikánsan nagyobb, mint a fiúké ($p < 0,001$; $t = 3,705$). Minél nagyobb a szülő fogászati félelme, annál nagyobb a gyermek félelme is ($p < 0,001$; $r = 0,447$). A gyermek fogászati félelme nem befolyásolja jelentősen a napi fogmosás számát ($p = 0,957$; $U = 447$), a fogorvos látogatásának gyakoriságát ($p = 0,540$), az iskolán kívüli fogorvos látogatást ($p = 0,248$). A szülők képesek helyesen megítélni gyermekük fogászati félelmét ($p = 0,001$; $t = 3,794$): leginkább az izgatottságot (25,3%) és a félelmet (19%) jelölték meg gyermekükön észlelt tünetként a fogászati beavatkozások előtt.

Megbeszélés:

A szülők fogászati félelme jelentős hatással van a gyermek fogászati félelmére, éppen ezért szükséges már gyermekkorban megkezdeni ennek a félelemnek a prevencióját, melynek egyik eszköze lehet a gyermekbarát fogászati rendelők kialakítása.

Témavezető(k): Dr. Németh Anikó főiskolai docens

Aszódi Fanni, ETSZK IV. évf.

SZTE ETSZK, Fizioterápiás Tanszék

Egész testes elektromos stimuláció hatásának vizsgálata idős, inaktív egyénnél**Bevezetés:**

A rendszeres testmozgás elősegíti a függetlenség megtartását. Kevésbé áll fent az elkülönülés veszélye és preventív szerepet tölt be a civilizációs betegségekben. Az időskorra jellemző romlásokat sokszor a korlátozott aktivitás okozza, így leendő gyógytornászként azt látom helyesnek, hogy javítsunk a mozgás minőségén, és őrizzük meg a fittséget. Egy újszerű módszer, teljes testes elektromos stimuláció (WB EMS) a test nagyobb izmaira felrakott elektródákon keresztül képes segíteni az izommunkát, ami az izomtömeg növekedését és a zsírszövet csökkenését okozza, és befolyásolja a koordinációt, létrehozva a neuromuszkuláris adaptációt. Vizsgálatunk célja WB EMS tréning (10 hetes) hatásainak vizsgálata idős és inaktív egyén esetében.

Módszerek:

Egy 70 éves, előrehaladott térdízületi artrózissal rendelkező férfi felmérését a tréning előtt, az 5. és a 10. héten is elvégeztük. Rögzítésre került az izmok (musculus gluteus maximus, musculus quadriceps femoris és az ischiocruralis izomcsoport) maximális izomereje (háromszori feszítés átlagából), illetve a lépcsőzés technikája kvalitatív és kvantitatív módon. A funkcionális fittség felmérésére Jones és Rikli (2002) Senior Fitness Testjét használtuk.

Eredmények:

Már az 5. héten jelentős változásokat detektáltunk a vizsgált izmok erejében. Az izmok közötti szignifikáns különbség (100N, 50N) kiegyenlítődött. A tréninget megelőzően az alany nem tudta kivitelezni a váltott végtaggal történő lépcsőzést, azonban az 5. héten már nem okozott számára gondot. Ugyanazt a távolságot (felfelé- lefelé haladás) a 0. héten 46,78 sec, míg az 5. héten 29,73 sec alatt teljesítette.

Megbeszélés:

Az esettanulmány során tapasztalt pozitív változások arra engednek következtetni, hogy a módszer gyors és a mindennapi funkciókban mérhető változásokat hozhat egy idős, inaktív egyén esetében, amivel elősegíthetjük az időskor minőségi mivoltát.

Témavezető: Koncsek Krisztina egyetemi tanársegéd

Borsics Márta, ETSZK IV. évf.

SZTE SZAKK Központi Fizioterápia

Nem csak a húszéveseké a videójáték, egyensúlyfejlesztő tréning hatvan év felettiék számára a Microsoft Xbox Kinect 360-nal**Bevezetés:**

Az egyensúly fenntartása funkcionális mozgásaink, fizikai aktivitásunk alapvető feltétele. Az életkor előrehaladtával a szenzoros, motoros és kognitív funkciók károsodnak, ezáltal megnőhet az elesés veszélye. Világszerte számos kutatás foglalkozik az időskorúak esésprevenációs lehetőségeivel. Tanulmányunk a 60 év feletti poszturális kontrolljának fejlesztettségét vizsgálta, egy új technika, a mozgással irányított virtuális játékok alkalmazásával.

Módszerek:

Vizsgálatunkban harminc 60 év feletti ($68,57 \pm 5,17$; 29 nő, 1 férfi) önkéntes vett részt egy hat hetes, 18 alkalomból (harminc perc/alkalom) álló egyensúlyfejlesztő tréningprogramon. Alanyaink a Microsoft XBOX Kinect 360 felhasználásával mindennapi mozgásmintákhoz hasonló mozdulatokat végeztek.

Az eleséssel kapcsolatos félelmet a FES-I kérdőívvel, a résztvevők egyensúlyi paramétereit klinikai tesztekkel (FSST, FRT, SLST, TUG, ModTUG) vizsgáltuk a tréning előtt és után. A mért adatokat Variancia analízissel értékeltük.

Eredmények:

A FES-I kérdőív eredményei alapján a résztvevők eleséstől való félelme a közepes mértékű kategóriába tartozott és a tréningprogram után sem változott. Ugyanakkor, a tréningprogram hatására valamennyi klinikai egyensúlyi teszt eredményében (TUG, ModTUG, SLST, FRT, FSST) szignifikáns ($p < 0.05$) javulást tapasztaltunk.

Megbeszélés:

Vizsgálatunk igazolta, hogy az újszerű, mozgással irányított játékprogramok segítségével eredményes az időskorúak egyensúlyfejlesztése. A közös, versenyszerű feladatok kivitelezése során kialakult játékelmény elősegítette az aktív és motivált részvételt, így a program számos pozitív hatása érvényesülhetett.

Témavezető: Sápi Mariann gyógytornász

Csath Veronika, ETSZK II. évf.

SZTE ETSZK, Szociális Munka és Szociálpolitika Tanszék

Munkahelyi konfliktuskezelés a szociális szférában**Bevezetés:**

Kutatásunk a munkahelyi környezetet vizsgálja a szociális ellátórendszer intézményeiben, a munkahelyi konfliktusok és a konfliktuskezelés aspektusából. A szakirodalmi megállapítások tükrében közelítettünk a témához, ennek megfelelően célunk a munkahelyi konfliktusok és konfliktuskezelési gyakorlatok vizsgálata a munkahelyi egyensúlyt, klímát befolyásoló főbb tényezők mentén: munkahelyi szervezet, hierarchia, kommunikációs háló, vezetésfelfogás, vezetési gyakorlat, társas támogatottság, munka-család kapcsolat, munkahelyi stressz, kiégés, munkahelyi leterheltség.

Kutatásunkba beépítettük a családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatás integrációjának aktualitása kapcsán annak vizsgálatát, hogy e strukturális átalakítás gerjesztett-e új munkahelyi konfliktusokat.

Módszerek:

A véleményfeltáró kutatás két fázisban, két kérdőív alapján zajlott 2015.08.05. - 2015.08.25., valamint 2016.03.23. - 2016.04.09. közötti időintervallumban, szociális területen dolgozó szociális szakdolgozók online, név nélküli lekérdezésével. A kérdőívekben jellemzően zárt, strukturált kérdések szerepeltek, de néhány nyitott kérdés is helyet kapott. Az első, pilot study kitöltött, releváns és feldolgozott kérdőíveinek száma 133 ($n_1=133$), míg a második fázisban a minta nagysága 205 ($n_2=205$). Demográfiai jellemzőket a kutatás második szakaszában vizsgáltunk.

Eredmények:

Kutatási eredményeink megegyeztek a kutatási tanulmányba beemelt szakirodalmi állításokkal, miszerint a vizsgált munkahelyi egyensúlyt befolyásoló tényezők és a munkahelyi konfliktusok között van összefüggés. Kutatásunk eredménye egyedül a munka-család kapcsolat vonatkozásában nem egyezett a szakirodalommal. Beigazolódott, hogy a családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatás integrációja nagymértékben gerjesztett új munkahelyi konfliktusokat a szociális szférában.

Megbeszélés:

Az eredmények alapján szükséges lenne a szociális szektorban a munkahelyi konfliktusok időbeli felismerése, vállalása és professzionálisabb kezelése a kutatásunk által (is) feltárt, további negatív következmények elkerülése végett. Továbbá szükséges lenne az integráció újragondolása és/vagy fokozott segítségnyújtás a területen dolgozók felé.

Témavezetők: Dr. Piczil Márta főiskolai docens, Szabó Péter tanársegéd

Gál-Inges Dóra, ETSZK IV. évf.

SZTE ETSZK, Egészségmagatartás és - fejlesztés Szakcsoport

Észlelt munkahelyi stressz hatása az ápolók életmódjára, egészségére, alvására**Bevezetés:**

A munkahelyi stressz, a rossz egészségi állapot szempontjából az egészségügyi dolgozók, különösen az ápolók, rendkívül veszélyeztetett csoportba tartoznak. A tartósan fennálló munkahelyi stressz testi és lelki betegségeket okozhat, alvászavar, krónikus hátfájdalom, elhízás, drog abúzus, daganatos megbetegedések fordulhatnak elő nagy számban. A kutatás célja felmérni az észlelt munkahelyi stressz hatását az ápolók életmódjára, egészségére és alvására.

Módszerek:

Az online adatfelvétel 2015. április-május hónapokban történt egy saját szerkesztésű kérdőívvel, melyet több, egészségügyi dolgozót tömörítő közösségi oldalon helyeztünk el. 657 kitöltőből 556 értékelhető válasz érkezett ápolóktól (N=556). Az adatelemzés SPSS 19.0 program segítségével készült, χ^2 -, független kétmintás T-próba, Spearman-féle rangkorreláció alkalmazásával ($p < 0,05$).

Eredmények:

Minél stresszesebbnek ítéli meg valaki a munkahelyét, annál rosszabbnak értékeli saját egészségi állapotát ($p < 0,001$; $r = -0,223$), saját táplálkozási szokásait ($p < 0,001$; $r = -0,196$), valamint annál kevesebbszer étkezik naponta ($p < 0,001$; $r = -0,180$). Táplálkozásukat rendszertelennek ($p < 0,001$) és kapkodónak ($p = 0,006$) ítélik meg a stresszes válaszadók. A magas munkahelyi stressz negatívan befolyásolja az alvásminőség megítélését ($p < 0,001$; $r = -0,166$) és az alvás mennyiségét ($p < 0,001$). Rájuk jellemző a többszöri felébredés ($p = 0,009$) és fáradt ébredés ($p < 0,001$) is. A krónikus betegségek ($p = 0,062$) és a káros szenvedélyek (alkoholfogyasztás: $p = 0,348$; dohányzás: $p = 0,342$) tekintetében nem mutatkozott szignifikáns különbség az alacsony munkahelyi stressz csoporthoz képest.

Megbeszélés:

A munkahelyi stressz negatív hatással van az egészség önértékelésére, a táplálkozási szokásokra, valamint az alvás minőségére. Éppen ezért fontos lenne, hogy az ápolók rendelkezzenek kellő ismeretekkel, képességekkel a stresszkezelés terén is, mely alkalmas lenne saját egészségük védelmére.

Témavezető(k): Dr. Németh Anikó főiskolai docens

Kasza Blanka Bernadett, ETSZK IV. évf.,

Kiss Zsuzsanna Róza, ETSZK IV. évf.

SZTE ETSZK, Fizioterápiás Tanszék

Bemutakozik a Musculus transversus abdominis, a lumbális stabilitás egyik főszereplője

Bevezetés:

A nem specifikus deréktáji fájdalom 20–30%-ban érinti a fiatal felnőtteket, hátterében gyakran a gerinc lokális stabilizáló izomzatának funkciózavara áll. A lumbális gerinc stabilizátorai közül kiemelt szerepű a musculus transversus abdominis (Tra). Vizsgálatunk célja, felmérni a Tra szelektív feszítési képességét, annak fejleszthetőségét gyógytornász hallgatók körében.

Módszerek:

25 önkéntest vizsgáltunk (24 lány, 1 fiú, átlagéletkoruk: 22,5 +/- 1 év). A deréktáji panaszokat az Oswestry kérdőívvel mértük fel. A szelektív feszítés vizsgálata és tanítása során felületes EMG-vel és ultrahanggal kontrolláltuk a Tra működését. A szelektív kontrakció alatt az izom maximális vastagságát mértük. Alanyaink a Tra szelektív feszítését négy héten keresztül gyakorolták. Vizsgáltuk a statikus egyensúlyi paramétereket, a testtömeg-középpont kitérését a NeuroCom Basic Balance Masterrel rögzítettük. Az izom maximális vastagságát és az egyensúlyi paramétereket a tréningprogram előtt és után is felmértük.

Eredmények:

Alanyaink a derékfájdalmat illetően a minimális károsodás kategóriájába tartoztak. A résztvevők a tréningprogramot megelőzően nem voltak képesek a Tra – többi hasizomtól – elkülönített megfeszítésére. A kontrollált feszítés elsajátítása és gyakorlása után képesek voltak az izmot szelektíven megfeszíteni. A statikus egyensúlyi paraméterekben jelentős változás nem történt.

Megbeszélés:

Korábbi kutatások rámutattak, hogy a Tra stabilizáló funkciójának helyreállítása a nem specifikus derékfájdalmak terápiájának fontos eleme. Vizsgálatunk igazolta, hogy a Tra szelektív feszítése jól elsajátítható módszer. A szelektív feszítés tanítása és gyakorlása – a többi lokális stabilizáló izom funkciójának helyreállítása mellett – a nem specifikus derékfájdalmak terápiájának alapját képezi. További tanulmányt tervezünk nem specifikus derékfájdalommal érintett alanyok lokális stabilizátorainak vizsgálatára és kezelésére.

Témavezető(k): Dr. Domján Andrea főiskolai docens

Nyemcsok Emese, ETSZK IV. évf.

SZTE ETSZK, Egészségmagatartás és - fejlesztés Szakcsoport

A jelentudatos táplálkozás szerepe a serdülők tápláltsági állapotában és táplálkozási szokásaiban

Bevezetés:

Táplálkozás közben számos olyan tevékenységet végezhet a serdülő, amely elvonhatja a figyelmét az étkezésről. Ennek következtében pedig túlzott élelmiszer fogyasztásba kezdhet, ami túlevéshez, s végül elhízáshoz és súlyos egészségügyi problémákhoz vezethet. Az újabb kutatások a jelentudatos táplálkozást sikeres módszerként alkalmazzák az életmódváltó programok során.

A kutatás célja felmérni, hogy milyen kapcsolat van a serdülők jelentudatos táplálkozása, tápláltsági állapota és evési magatartása között.

Módszerek:

A kutatás papír alapú kérdőívvel 2016. május-június időszakában történt, 9., 10., 11. évfolyamos gimnazista és szakközépfiskolák diákok körében. A kérdőív saját szerkesztésű kérdései a táplálkozási szokásokra vonatkoztak, a jelentudatos táplálkozás (MEQ) mérése saját fordítású teszttel (Cronbach-alfa 0,711) történt. A 648 kitöltött kérdőívből 636 lett értékelhető. Az adatelemzés SPSS 22.00 program segítségével készült; korreláció- és varianciaanalízissel, valamint Khi-négyzet próbával ($p < 0,05$).

Eredmények:

Minél magasabb a tanulók BMI-je, annál inkább jellemző rájuk az *érzelmi evés* ($p=0,003$; $r=0,118$), valamint a *külső ingerek által befolyásolt táplálkozás* ($p=0,043$; $r=0,080$). A naponta többször *zöldséget-gyümölcsöt* ($p < 0,001$), *teljes értékű gabonát* ($p=0,013$), *tiszta vizet* ($p=0,043$) fogyasztókra; illetve a *nassolást* ($p < 0,001$), *gyorséttermet* ($p < 0,001$), *cukrozott szénsavas üdítőket* ($p=0,017$) kerülőkről mondható elleginkább a jelentudatos táplálkozás. Az evési formák esetében (egyedül, iskolában, barátokkal, családdal) azokra volt szignifikánsan legjellemzőbb a jelentudatos táplálkozás, akik csak az *evésre koncentráltak*, más tevékenységet nem végeztek étkezés közben. Az evési formák és BMI alakulása között azonban nem volt kimutatható szignifikáns összefüggés.

Megbeszélés:

A kutatás eredményei alapján megállapítható, hogy a jelentudatos táplálkozás védőfaktoraként szolgálhat a serdülők táplálkozásának és BMI-jének, így végső soron az egészségének az alakulásában.

Témavezető: Lobanov-Budai Éva főiskolai tanársegéd

Savanya Brigitta, ETSZK IV. évf.

SZTE ETSZK, Egészségmagatartás és - fejlesztés Szakcsoport, SZTE ETSZK, Fizioerápiás Tanszék

A helyes testtartást elősegítő fizioerápiás és mentálhigiénés intervenció tapasztalatai

Bevezetés:

A helytelen testtartás a mozgásszegény életmód és számos egyéb ok mellett pszichés tényezőkre is visszavezethető. A kutatás célja felmérni, hogy célzott mozgás és mentálhigiénés programmal hogyan befolyásolható a testtartás, illetve a szelfhez való pozitív viszonyulás.

Módszerek:

A teljes programot 34 fő teljesítette, átlag életkor 21,47 év. Az intervenció munkája 14 hétig tartott, melyben a résztvevők véletlenszerűen két csoportba lettek osztva. Az intervenció csoport (N=15) egyidejűleg részesült mozgásterápiás- és mentálhigiénés fejlesztésben, míg a kontroll csoport (N=19) csak a mozgásprogramban vett részt. Az adatok felvétele papír alapú önkitöltős tesztekkel és fizioerápiás felméréssel, a testtartás változása a test szagittális hossztengeleynének helyzete alapján történt.

Az adatok feldolgozása a Microsoft Excel 2010, az SPSS 22, a Paint és a GIMP2.8 programok segítségével; míg az elemzése varianciaanalízissel, egymintás t-próbával, Khi-négyzet-próbával lett végezve ($p < 0,05$).

Eredmények:

Mindkét csoportban pozitív irányú, szignifikáns változásokat tapasztaltunk a testtartásban, a gerinc mozgásterjedelmében, az izomerőben, valamint az önértékelésben ($p = 0,05 - 0,001$). Azonban a kontroll csoportnál a *szelfhez való viszonyulás és a gerinc mozgásterjedelmében* kevesebb dimenzióban volt kimutatható a szignifikáns növekedés. További különbség még, hogy az intervenció csoportból többen *érzeték jól magukat* a tréning végére ($p = 0,002$), valamint váltak *egészségtudatosabbá* ($p = 0,006$) a kontroll csoporthoz képest.

Megbeszélés:

A mozgás- és a mentálhigiénés tréning együttes alkalmazása a széleskörűbb javulás lehetőségét adja meg a kliensek számára. A mozgásprogram önmagában is jelentősen javítja a testtartást és a fizikai mutatókat, valamint az önértékelést. Vizsgálataink bizonyítják, hogy a mentálhigiénés tréninggel kiegészített mozgásprogram több dimenzióban hoz szignifikáns javulást.

Témavezetők: Lobanov-Budai Éva főiskolai tanársegéd, Dr. Barnai Mária főiskolai docens

Székelyhidi Éva, ETSZK II. évf.

SZTE ETSZK, Egészségmagatartás és - fejlesztés Szakcsoport

Orális implantátummal rendelkező páciensek szájhigiéniája**Bevezetés:**

A fogászati implantátumok beültetését követően törekedni kell az implantátum és az arra került pótlás élethosszának megnövelésére, gondozására, szájhigiéniára kialakítására, fenntartására. A kutatás célja felmérni, hogy az implantálást követően hogyan változik a páciensek szájhigiéniás szokása, valamint ez összefüggésbe hozható-e a tájékoztatásra szánt idővel, és az alkalmazott szemléltető segédeszközökkel.

Módszerek:

A papíralapú és online adatfelvétel 2015 júniustól novemberig történt saját készítésű kérdőívvel. A 86 kitöltő az ország különböző pontján működő rendelőkbe látogató, valamint közösségi oldalak fogászati csoportjaiba felvett páciensek voltak. Az adatelemzés SPSS 22.0 program segítségével készült, Khi2-próbával és Kruskal-Wallis teszttel ($p < 0,05$).

Eredmények:

A fogorvoshoz járás gyakorisága megnőtt a beavatkozás után ($p < 0,001$). A szájápoláshoz használt eszközök közül a gépi fogkefe aránya nőtt ($p < 0,001$), míg a kézi fogkeféé csökkent ($p < 0,001$). Több páciens tisztítja az érintett területeket egy sörtecsomós fogkefével ($p = 0,031$), illetve a nyelvtisztító, fogselyem, superfloss, fogköztisztító fogkefe, szájjuhany és szájöblögető ($p < 0,001$) használata is jelentősen emelkedett. Minél több időt szánnak a szakemberek a fogászati rendelőben a szájhigiéniás tájékoztatásra, annál gyakrabban használják a páciensek nyelvtisztítót ($p = 0,008$), superflosst ($p = 0,009$), fogköztisztító kefét ($p = 0,013$). Az egy sörtecsomós fogkefét ($p = 0,034$), superflosst ($p = 0,002$), fogköztisztító kefét ($p = 0,012$), szájjuhanyt ($p = 0,031$) gyakrabban használják azok, akik tájékoztatása esetén a szakember szemléltető segédeszközt is használt.

Megbeszélés:

A páciensek szájhigiéniája nőtt, a szakemberek által történő tájékoztatás ideje és módja a szájápolásban minőségi változást idézett elő. A hosszú távú sikeresség érdekében ezt a tényezőt érdemes figyelembe venni és az utógondozásra nagy hangsúlyt fektetni.

Témavezető(k): Dr. Németh Anikó főiskolai docens